

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/146/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7221200045
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2025:7221200045.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudkýň JUDr. Adriany Murínovej a Mgr. Angeliky Sopoligovej v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., A. XX, zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Košice, Kuzmányho 29, IČO: 47 234 466, proti žalovanej: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Bratislava, Pribinova 25, zast. JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou so sídlom Bratislava, Majerníková 3479/3A, o zaplatenie sumy 680,- €, o odvolaní žalovanej proti rozsudku K2-37C/1/2021-134 zo dňa 25.3.2024 Mestského súdu Košice

rozhodol:

M e n í rozsudok tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 500,- € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

Priznáva žalobkyni proti žalovanej nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Mestský súd Košice (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 680,- € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (I.) a žalobkyni priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov rozhodne samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala od žalovanej zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia v sume 680,- € s prísl. za porušenie spotrebiteľských práv podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. na tom skutkovom základe, že dňa 22.7.2008 uzatvorila so žalovanou zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 9041524, na základe ktorej jej žalovaná poskytla finančné prostriedky vo výške 663,88 €, zmluva z dôvodu chýbajúcich obligatórnych náležitostí a existencie neprijateľných zmluvných podmienok bola sankcionovaná bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, preto žalobkyňa ako spotrebiteľka bola povinná uhradiť veriteľovi iba skutočne poskytnuté finančné prostriedky, t.j. istinu poskytnutého úveru. Žalobkyňa na predmetnú zmluvu o úvere uhradila žalovanej finančné prostriedky značne prevyšujúce poskytnuté plnenie zo strany veriteľa, na ktoré žalovaná nemala právny nárok, čím došlo na jej strane k bezdôvodnému obohateniu, ktoré je povinná vydať. Žalobkyňa sa vydania bezdôvodného obohatenia od žalovanej domáhala v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 43C/203/2014, v ktorom súd rozhodol rozsudkom 43C/203/2014-106 zo dňa 11.4.2019, právoplatným dňa 28.5.2019 tak, že jej priznal sumu 1.237,46 € s prísl. titulom vydania bezdôvodného obohatenia na podklade záveru, že zo strany žalovanej došlo k porušeniu predpisov na ochranu spotrebiteľa a práv spotrebiteľa, integrálnou súčasťou ktorých je ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, nekalými obchodnými praktikami a právo spotrebiteľa na pravdivé a úplné informácie o zmluvnom vzťahu a konanie s odbornou starostlivosťou zo strany veriteľa, garantovaných

najmä ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákonom č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Vo vzťahu k výške požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia v sume 680,- € žalobkyňa dôvodila, že jediným kritériom je primeranosť výšky a poukázala na to, že zo strany žalovanej došlo k neprijateľnému konaniu už na začiatku ich zmluvného vzťahu, ktoré vyústilo do ďalších nezákonných úkonov žalovanej v podobe nezákonného vymáhania neoprávnených nárokov, preto žalobkyňa musela obhajovať svoje porušené práva iniciovaním súdneho konania pred všeobecným súdom, v ktorom bola úspešná.

3. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vyšiel zo skutkového stavu zodpovedajúceho jeho opisu žalobkyňou v podanej žalobe. Zistil tiež, že v konaní vedenom na bývalom Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 43C/203/2014 sa žalobkyňa domáhala od žalovanej vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 1.237,46 €, v ktorom súd rozsudkom zo dňa 11.4.2019 uložil žalovanej povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 1.237,46 € s 8,05 % úrokmi z omeškania ročne od 10.11.2014 do zaplataenia a povinnosť nahradiť žalobkyni vynaložené trovy konania v plnom rozsahu. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že na základe zmluvy o úvere zo dňa 22.7.2008 uzatvorenej podľa § 497 Obchodného zákonníka medzi žalovanou v postavení veriteľa a žalobkyňou ako dlžníkom, sa žalovaná zaviazala poskytnúť žalobkyni úver v sume 663,87 € a žalobkyňa sa zaviazala zaplatiť túto sumu žalovanej zvýšenú o poplatok vo výške 424,88 €, teda celkovo sumu 1.088,76 € v počte 8 mesačných splátkach po 136,09 €, počnúc dňom 28.8.2008. Vzhľadom na to, že zmluva o úvere v rozpore s ust. § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. neobsahovala obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa písm. g), h) a j) cit. ustanovenia, súd v zmysle § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. sankcionoval poskytnutý úver bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou, a nakoľko v exekučnom konaní vedenom súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, PhD. bola od žalovanej vymožená suma 1.901,34 €, žalobkyni priznal nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.237,46 € s prísl. (1.901,34 - 663,87 €). Uplatnený nárok súd právne posúdil podľa ust. § 1 ods. 1 a § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a po vyhodnotení vykonaných dôkazov dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je dôvodná v celom rozsahu. Konštatoval, že predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovených zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma; postačuje, ak k takému porušeniu práva alebo povinností dôjde. V súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovených zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. alebo osobitnými predpismi. Tento predpoklad je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi alebo v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku. Súd prvej inštancie považoval za preukázané, že v konaní vedenom na bývalom Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 43C/203/2014 sa žalobkyňa podanou žalobou domáhala od žalovanej zaplataenia sumy 1.237,46 € spolu s úrokmi z omeškania a rozsudkom č.k. 43C/203/2014-106 zo dňa 11.4.2019 súd žalovanej uložil povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 1.237,46 € s 8,05 % úrokmi z omeškania ročne od 10.11.2014 do zaplataenia a zaplatiť náhradu trov konania v plnom rozsahu, ktorý rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 28.5.2019; žalobkyňa teda bola plne úspešná pri domáhaní sa ochrany svojich práv zo spotrebiteľskej zmluvy, čím bol splnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti, ktorý tvorí právny základ pre priznanie nároku na primerané finančné zadosťučinenie. Okolnosti porušenia právnej úpravy a spotrebiteľských práv žalobkyne ako aj ich rozsah, mal súd ustálené v základnom konaní sp. zn. 43C/203/2014 a z odôvodnenia cit. rozsudku mu vyplynulo, že v posudzovanej úverovej zmluve absentoval celý rad zákonných náležitostí podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. účinného v čase jej uzatvorenia. V tejto súvislosti súd zdôraznil, že žalovaná ako profesionálny subjekt má v predmete činnosti poskytovanie úverov, a teda bola povinná poznať a dodržiavať právne predpisy týkajúce sa poskytovania úverov. Priznané finančné zadosťučinenie je určitou satisfakciou za stav, ktorý musela žalobkyňa v dôsledku konania žalovanej trpieť a zároveň sankciou pre žalovanú, ktorá už pri uzatváraní zmluvy so žalobkyňou konala závadne tým, že naformulovala zmluvu o úvere, ktorá neobsahovala obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v konaní sp. zn. 43C/203/2014 vedenom na Okresnom súde Košice II žalovaná spochybňovala nárok žalobkyne a v dôsledku jej konania bola žalobkyňa dlhodobo až do právoplatného skončenia súdneho konania neodôvodnene vystavená stavu právnej neistoty a hroziacej majetkovej

ujme, keď bolo voči nej vedené aj exekučné konanie, v ktorom (aj v následnom súdnom konaní) bola vystavená stresom, obávám z výsledku sporu či možného vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov protistrany, v prípade svojho neúspechu v konaní. Súd akcentoval v tejto súvislosti, že žalobkyňa ako spotrebiteľ nie je povinná preukazovať ujmu, ktorá jej vznikla, pretože zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinnosti dôjde, čo v danom prípade bolo preukázané a žalobkyňa sa úspešne domohla ochrany svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia. Za bezvýznamné pritom považoval, či žalobkyni vznikla majetková, resp. nemajetková ujma alebo škoda, ktorá vychádza z nároku na finančné zadosťučinenie. Uviedol, že objektívnym kritériom pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je predovšetkým výška škodlivého následku vyjadrená v peniazoch, ktorá mohla byť spotrebiteľovi spôsobená porušením spotrebiteľského práva. Vo vzťahu k výške finančného zadosťučinenia nie je možné podľa názoru súdu prihliadať na skutočnosť, že sama žalobkyňa žiadala žalovanú o úver a svojim podpisom na zmluve prehlásila, že si zmluvu prečítala, uzatvorila ju vážne a zrozumiteľne, nie v tiesni ani za nápadne nevýhodných podmienok, nakoľko tu ide o štandardný vzťah záujemcu o úver a osoby poskytujúcej úver. Naopak, žalovanej možno pričítať nesplnenie zákonných povinností vo vzťahu k obsahovým náležitostiam zmluvy o úvere. Súd odmietol argumentáciu žalovanej, podľa ktorej priznanie nároku žalobkyni by prichádzalo do úvahy v prípade, keď porušenie práva už nie je možné napraviť inak, ktorá nemá žiadnu oporu v zákone. Nestotožnil sa ani s tvrdením žalovanej o duplicitu požadovaných finančných plnení, keďže obe plnenia (bezdôvodné obohatenie a primerané finančné zadosťučinenie) majú rôzny právny základ a iné sú podmienky ich priznania, t.j. ide o rozličné právne nároky, aj keď čiastočne založené na rovnakom skutkovom základe, čo však zákon nevylučuje, ale v podstate predpokladá. Prijatím argumentu žalovanej by tak v prípade priznaného nároku na bezdôvodné obohatenie prakticky nemohlo dôjsť k priznaniu finančného zadosťučinenia, čím by daná právna norma stratila na význame. Podľa úvahy súdu prvej inštancie výška finančného zadosťučinenia je limitovaná reálne vzniknutou majetkovou ujmov, a to priznanou výškou bezdôvodného obohatenia 1.237,46 €, v rámci ktorej súd uvažoval o primeranosti náhrady, s prihliadnutím na konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu. Zohľadniac v danom prípade zásah žalovanej do práv žalobkyne skutkovo popísaný v konaní sp. zn. 43C/203/2014, vykonávanie exekúcie a vznik majetkovej ujmy, nutnosť aktívnej obrany zo strany žalobkyne v súdnom konaní ako aj postoj oboch strán sporu, súd prvej inštancie dospel k záveru, že adekvátnou satisfakciou žalobkyne je výška finančného zadosťučinenia určená minimálne nad polovicou hodnoty bezdôvodného obohatenia, preto žalobkyňou požadované finančné zadosťučinenie vo výške 680 € predstavujúce cca 54 % hodnoty bezdôvodného obohatenia, považoval za primerané a žalobe ako dôvodnej v celom rozsahu vyhovel. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že žalobkyni priznal plnú náhradu trov konania, nakoľko mala vo veci plný úspech a o výške náhrady trov konania si vymienil rozhodnúť samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku.

4. Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalovaná z odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, nakoľko mala za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobkyňou uplatnený nárok na finančné zadosťučinenie neuznávala čo do dôvodu, ani čo do výšky. Mala za to, že žalobkyňa vznesený nárok nijakým relevantným spôsobom neodôvodnila, nevznikla jej žiadna ujma a neexistuje žiaden relevantný dôvod na jeho priznanie. Podľa názoru žalovanej nemôže byť poskytnutá dlžníkovi právna ochrana, ktorý sám ako prvý porušil svoje povinnosti, nakoľko si neplnil svoje záväzky a porušil viacnásobne zmluvné ustanovenia úverovej zmluvy. Citovala ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, zastávajúc názor, že toto ust. síce priznáva spotrebiteľovi právo domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia, avšak je potrebné ho vykladať reštriktívne. Pri rozhodovaní o tom, či sa prizná primerané finančné zadosťučinenie a v akej výške, je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách, priznanie ktorej prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak, napr. v tom prípade, ak by žalobcovo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia bolo premlčané, čo však nie je daný prípad. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie ochrany vyššieho stupňa, nie len deklaráciu porušenia. Žalovaná mala za to, že opätovné sankcionovanie by bolo vzhľadom na prechádzajúce konanie neprimerane prísne. Žalobkyni žiadna ujma, ktorá by

odôvodňovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevznikla, a preto jeho priznanie by malo za následok spôsobenie hrubej nerovnováhy medzi právami a povinnosťami veriteľa a spotrebiteľa, a to bez akéhokoľvek právneho dôvodu. Podľa názoru žalovanej rozsudok Okresného súdu Košice II vydaný v konaní sp. zn. 43C/203/2014 má dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Vzhľadom na okolnosti daného prípadu považovala priznanie náhrady finančného zadosťučinenia žalobkyni za neprimerané a nespravodlivé, duplicitne uplatnené a šikanózne vzhľadom na uplatnený a priznaný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, aj s poukazom na čl. 2 ods. 1, 2 a čl. 5 Základných zásad CSP. V tomto kontexte za dôležitý považovala gramatický výklad slova „primerane“. Krátky slovník slovenského jazyka (štvrté doplnené a upravené vydanie, redigovali: D. C. - A. E. - A. E., Bratislava: Veda 2003) príslovku „primerane“ spája so slovom vhodne. Takisto synonymický slovník slovenčiny (tretie nezmenené vydanie, Veda 2004) spája slovo primerane s významom vhodne, vyhovujúc požiadavkám, spĺňajúc požiadavky, náležitým spôsobom. Slovník slovenského jazyka z rokov 1959 až 1968 (hlavný redaktor dr. B. E., F., vyd. Slovenskej akadémie vied v Bratislave, 1959 - 1968) vykladal pojem prídavného mena „primeraný“ ako hodiaci sa do nejakých okolností, do istého prostredia; vhodný, príhodný, náležitý. Podľa žalovanej primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Primerané finančné zadosťučinenie predstavuje peňažnú protihodnotu nemajetkovej ujmy, no nepredstavuje náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo prípadnú náhradu škody. Vytykala súdu, že pri posudzovaní uplatneného nevzal do úvahy aj konanie žalobkyne, ktorá sa domáha finančného zadosťučinenia napriek tomu, že sama konala v rámci kontraktačného postupu ľahostajne, keď svojim podpisom vyhlásila, že súhlasí s obsahom zmluvy, bola oboznámená so všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. Svojim podpisom na zmluve ďalej prehlásila, že si zmluvu prečítala, že ju uzatvorila vážne a zrozumiteľne, nie v tiesni ani za nápadne nevýhodných podmienok. Za spornú a neprimeranú žalovaná považovala aj výšku náhrady finančného zadosťučinenia, ktorú žalobkyňa nijako relevantne neodôvodnila. Ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa je zákonným ustanovením s relatívne vágnou hypotézou. Predpokladmi priznania finančného zadosťučinenia sú: i) porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, ii) úspešné uplatnenie porušeného práva alebo povinnosti, iii) primeranosť zadosťučinenia, iv) zodpovedná osoba. Všetky uvedené predpoklady musia byť naplnené kumulatívne, t.j. nepostačuje naplnenie len niektorých z nich. Vágnosť pojmu „primeranosť“ umožňuje subjektívny výklad a v praxi spôsobuje aplikačné problémy. V zákone nie je bližšie konkretizované, podľa akých kritérií sa má posudzovať, či je finančné zadosťučinenie primerané. Účelom ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. je často deklarovaná generálna prevencia, ponímaná najčastejšie ako prostriedok zamedzenia zneužívania silnejšieho postavenia dodávateľa v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia však nemá a nesmie slúžiť ako prostriedok ospravedlňujúci ľahostajnosť spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právneho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby sa sám zaujímal o svoje povinnosti plynúce mu z existujúceho záväzkovo-právneho vzťahu. Žalovaná žalobkyňu nijakým spôsobom nenútila vstúpiť do záväzkovo-právneho vzťahu a vo väčšine prípadov spotrebiteľovi umožní sa so zmluvnými dojednaniami oboznámiť. Skutočnosť, že spotrebiteľ neprejavuje absolútne žiaden záujem oboznámiť sa so zmluvnými ustanoveniami a pochopiť ich obsah, nemôže byť automaticky na ujmu dodávateľa. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nesmie slúžiť na duplicitné uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Primerané finančné zadosťučinenie ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry nesleduje reparačnú funkciu, ako je to v prípade náhrady škody, ale nesporne má sankčnú funkciu a jeho cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a odradiť ho alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti (v zmysle generálnej prevencie). Sankčná funkcia primeraného finančného zadosťučinenia teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej funkcie, teda funkciu preventívnu. Preventívna funkcia primeraného finančného zadosťučinenia má pôsobiť naprieč existujúcich spotrebiteľských právnych vzťahov, t.j. má pôsobiť aj na dodávateľa ale aj na spotrebiteľa. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia každému subjektu, t.j. aj subjektu správajúcemu sa ľahostajne v žiadnom prípade nemožno chápať ako pozitívne preventívne pôsobenie. Práve naopak, taký postup v aplikačnej praxi súdov by mal za následok ľahostajnosť každého spotrebiteľa, ktorý dôverujúc bezhraničnej ochrane súdov, bude vstupovať do akéhokoľvek právneho vzťahu bez toho, aby sa spoliehal aj na vlastný úsudok. Pri rozhodovaní o uplatnenom nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné prihliadať na okolnosti prípadu. Za daného stavu a s ohľadom na opakované ľahostajné konanie žalobkyne výška uplatneného finančného zadosťučinenia nezodpovedá svojmu účelu, teda pôsobiť preventívne naprieč existujúcich

spotrebiteľských vzťahov. Podľa názoru žalovanej v danom prípade nie je priznaním finančného zadosťučinenia naplnená jeho preventívna funkcia ani z toho dôvodu, že žalovaná v novovzniknutých spotrebiteľských úverových vzťahoch už niekoľko rokov nepoužíva vytykané nedostatky. V prípade, ak bola spotrebiteľovi skutočne spôsobená ujma, sa do popredia dostáva kompenzačná funkcia (restitutio in integrum), t.j. navrátenie do predošlého stavu. V danom prípade bolo žalobkyni priznané právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, a teda nie je čo kompenzovať. Žalovaná poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29Odo/652/2001 zo dňa 18.9.2002, z ktorého citovala právny názor. Žalovaná mala za to, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyni, nezodpovedá požiadavke všeobecnej spravodlivosti, nebolo vhodné ho priznať a nárok nebol náležitým spôsobom odôvodnený. Vzhľadom na uvedené žalovaná navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a žiadala priznať plnú náhradu konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania.

5. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej sa stotožnila so správnymi závermi súdu prvej inštancie a odvolanie žalovanej považovala za ne dôvodné. Citovala ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa predstavujúce základnú právu úpravu vzniku nároku spotrebiteľa na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, pre ktoré zákon vyžaduje splnenie nasledujúcich podmienok: 1/ žalobca musí mať postavenie spotrebiteľa, 2/ zo strany porušiteľa došlo k porušeniu práva alebo povinnosti zo zákona o ochrane spotrebiteľa alebo z osobitných predpisov na ochranu spotrebiteľa, 3/ spotrebiteľ porušenie práva alebo povinnosti úspešne uplatnil na súde, 4/ právo na primerané finančné zadosťučinenie mu prináleží od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti zodpovedá. Z argumentácie žalovanej sa javí, akoby vôbec nepochopila koncept nároku na primerané finančné zadosťučinenie, jej tvrdenia nemajú oporu ani v cit. ustanovení, ani v rozhodovacej praxi súdov vyššieho stupňa. Žalobkyňa mala za to, že splnila všetky zákonom vyžadované podmienky pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie. Jej postavenie spotrebiteľa preukazuje konanie vedené na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 43C/203/2014 a odôvodnenie rozsudku č.k. 43C/201/2014-106 zo dňa 11.04.2019, v ktorom súd deklaroval porušenie jej práva žalovanou a v merite veci rozhodol o jeho ochrane spôsobom vyplývajúcim z právnych noriem, najmä ust. § 52 a nasl. OZ a príslušných ustanovení zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch; predmetné rozhodnutie nepredstavovalo sankciu ako to žalovaná nesprávne uvádza, ale bolo nájdenním práva - uvedením (spotrebiteľského) vzťahu do právneho súladu. Žalovaná sa celkom účelovo snaží vytvoriť dojem, že za porušenie predpisov na ochranu spotrebiteľa nesie zodpovednosť spotrebiteľ. Toto tvrdenie žalovanej vyznieva absurdne, najmä s prihliadnutím na množstvo súdnych konaní, v ktorých bola žalovaná upozornená na zdržanie sa použitia nekalých obchodných praktík, neprijateľných zmluvných podmienok v zmluvách o spotrebiteľských úveroch, na povinnosť dodržiavať predpisy na ochranu spotrebiteľa a pod., pričom tak v rozpore s príslušnými ustanoveniami na ochranu spotrebiteľa neurobila a ani vo vzťahu k žalobkyni sa nezdržala takéhoto konania, keď jej predložila na podpis zmluvu, ktorá neobsahovala zákonom stanovené obligatórne náležitosti, snažila sa od žalobkyne vymôcť finančné prostriedky (na ktoré nemala žiaden právny nárok) prostredníctvom exekučného konania, na podklade nulitého rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný na podklade rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, čo bolo judikované aj súdmi v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 38Er/3443/2009. Žalovaná vymohla prostredníctvom nezákonného exekučného konania od žalobkyne sumu 1.237,46 €, na ktorú nemala žiaden právny nárok, pričom v dôsledku konania žalovanej bola žalobkyňa nútená obrátiť sa na súd so svojim nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia proti žalovanej. Tvrdenie žalovanej, podľa ktorého presúva podiel zodpovednosti za vznik súčasného konania na žalobkyňu, je podľa žalobkyne bez právneho významu, nakoľko: 1/ k porušeniu spotrebiteľského práva došlo žalovanou, nie žalobkyňou, 2/ v každom štádiu pôvodného súdneho konania mohlo dôjsť k uzavretiu mimosúdnej dohody, čím by nedošlo k splneniu podmienky „úspešného uplatnenia nároku na súde“ potrebnej na vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie, 3/ žalobkyňa ako spotrebiteľ preukázala najpodstatnejšiu podmienku pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie, ktorou je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti na súde, a to právoplatným rozsudkom Okresného súdu Košice II č.k. 43C/201/2014-106 zo dňa 11.4.2019. Uvedené je v zmysle rozhodovacej praxe naplnené vtedy, keď súd napríklad judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve. V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019, z ktorého citovala právny názor: „Aplikujúc režim zákona č. 250/2007 Z.z. je potom nutné použiť jeho § 3 ods. 5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie

práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý cit. ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t.j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia“. Žalobkyňa mala za to, že preukázala tiež poslednú podmienku v súvislosti s nárokom na primerané finančné zadosťučinenie, ktorou je uplatnenie nároku voči tomu, kto za porušenie práv spotrebiteľa zodpovedá. V danom prípade je týmto subjektom žalovaná, ktorá voči spotrebiteľovi iniciovala rozhodcovské konanie na podklade neprijateľnej zmluvnej podmienky a postupovala v rozpore s princípmi na ochranu spotrebiteľa, výrazným spôsobom zasiahla do práv žalobkyne a porušil svoje povinnosti, ktoré jej ukladá zákon. V rámci tohto exekučného konania od žalobkyne vymohla plnenie, na ktoré nemala žiaden právny nárok, čím bola žalobkyňa nútená hájiť svoje práva v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 43C/203/2014 a domáhať sa od žalovanej vydania bezdôvodného obohatenia z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru. K argumentácii žalovanej ohľadom povinnosti preukazovania ujmy, žalobkyňa poukázala na svoju argumentáciu prednesenú v doterajších podaniach, ako aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/92/2021 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 4/2022 ako judikát R 48/2022. Aj napriek tomu, že spotrebiteľ nemá povinnosť preukazovať vznik ujmy, poukázala na to, že ujma jej vznikla minimálne v psychickej rovine, a to nepríjemnou záťažou ohrozením jej majetkových pomerov, keď žalovaná využívala jej slabšie postavenie ako spotrebiteľa a predložila jej zmluvu nezodpovedajúcu zákonu, a na jej podklade iniciovala rozhodcovské konanie, v rámci ktorého bol vydaný rozhodcovský rozsudok, v rámci exekučného konania vymohla od nej plnenie, na ktoré nemala žiaden nárok, čím výrazným spôsobom zasiahla do ekonomickej stability spotrebiteľa a ohrozila majetkové pomery žalobkyne a jej rodiny. Uplatnená suma 680,- € podľa žalobkyne predstavuje iba časť z toho, o čo sa na jej úkor snažila obohatiť žalovaná, nebyť poskytnutej súdnej ochrany a úspešného uplatnenia porušenia práv spotrebiteľa na súde, je primeraná vo vzťahu k porušeniu práv spotrebiteľa, k dĺžke protiprávneho stavu trvajúceho od uzavretia samotnej zmluvy až po právoplatné skončenie pôvodného konania a ekonomickej a majetkovej neistote v dôsledku predchádzajúcich konaní. Dala do pozornosti aj tú skutočnosť, že v obdobných konaniach (napr. rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/104/2017, 7Co/23/2017, 19Co/30/2018 a 21Co/31/2018) súdy priznali spotrebiteľom ďaleko vyššiu hodnotu primeraného finančného zadosťučinenia, v niektorých prípadoch dokonca totožnú s výškou samotného bezdôvodného obohatenia alebo s výškou sumy priznanej rozhodcovským rozsudkom, ktorý bol zrušený. Výška žalovanej sumy je tak podporená aj rozhodovacou praxou v otázke primeranosti finančného zadosťučinenia. Za absolútne mylnú a ničím nepodloženú považovala aj argumentáciu žalovanej o zneužití práva podanou žalobou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, v ktorej ignoruje zákon ako aj rozhodovaciu prax v tejto otázke. K otázke zneužitia práva poukázala na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 195/2012 a I.ÚS 58/06 a rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 22Cdo/1917/2004 a 21Cdo 992/99 zo dňa 28.6.2000, z ktorých vyplýva, že o zneužitie práva ide v prípade, ak sa strana snaží výkonom práva úmyselne znevýhodniť druhú stranu a spôsobiť jej ujmu

v rozpore so všeobecne zákonom chránenými záujmami. V prejednávanej veci ide o odlišný prípad, keďže výkon práva spotrebiteľa je riadne podporený právnou úpravou ako aj rozhodovacou praxou, ktorý sa žiadnym spôsobom nesnaží získať neprimeranú výhodu, či spôsobiť ujmu žalovanej, práve naopak žalobkyňa sa domáha priznania nároku, ktorý jej vznikol porušením jej práv ako spotrebiteľa zo strany žalovanej a požadované finančné zadosťučinenie vo výške 680,- € považuje za primerané porušeniu jej práv zo strany žalovanej. K argumentácii žalovanej o možnosti podania spoločnej žaloby citovala právny názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/56/2019 zo dňa 11.6.2019 a mala za to, že táto argumentácia žalovanej je v priamom rozpore s ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ako aj s rozhodovacou praxou všeobecných súdov Slovenskej republiky. Záverom žalobkyňa poukázala na princíp právnej istoty vyjadrený v čl. 2 ods. 1 a 2 Základných zásad CSP, ku ktorému sa vyjadril Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II.ÚS 300/2018 zo dňa 5.9.2018, v ktorom uviedol, že „... je v rozpore s inštitúciou právneho štátu a v rámci neho s požiadavkou právnej istoty, resp. predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, aby všeobecné súdy rozhodovali v obdobných veciach odlišným, ba až protichodným spôsobom. V každom prípade však pri odchýlení od skoršej rozhodovacej praxe sa vyžaduje cielené zdôvodnenie odlišného stanoviska prijatého v obdobnej otázke (II. ÚS 274/2015, II. ÚS 275/2015, II. ÚS 19/2016)“. Na základe uvedeného žalobkyňa navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny a žiadala priznať náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

6. Žalovaná v odvolacej replike k vyjadreniu žalobkyne uviedla, že sa dostatočne vyjadril ku všetkým relevantným skutočnostiam v podanom odvolaní a vo svojich predošliach podaní, na ktorých trvá v celom rozsahu.

7. Žalobkyňa na odvoláciu repliku žalovanej nereagovala.

8. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovanej ako podané včas (§ 362 CSP) a oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 a contrario CSP, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a 380 CSP, z hľadiska odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie nie je zákonný a vecne správny a odvolanie žalovanej je sčasti dôvodné. Keďže neboli splnené podmienky na potvrdenie, ani na jeho zrušenie a odvolací súd mal pre svoje rozhodnutie dostatočný skutkový základ, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, že uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 500,- € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

9. Žalovaná v podanom odvolaní uplatnila odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (písm. f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (písm. h).

10. Odvolací dôvod § 365 ods. 1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t.j. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP (dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo) a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré sú založené na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 191 až § 194 CSP.

11. K odvolaciemu dôvodu upravenému v ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval síce správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval a z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu.

12. Žalovaná svojimi odvolacími námietkami nastolila predmetom odvolacieho prieskumu splnenie zákonných predpokladov pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyňi v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., ako aj (ne)primeranosť výšky priznaného finančného zadosťučinenia namietajúc kritériá, ktoré súd prvej inštancie pri stanovení výšky zohľadnil.

13. Predmetom konania je nárok žalobkyne v postavení spotrebiteľa vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., účinného do 30.6.2024 [prevzatá úprava v § 3 ods. 1 písm. e) zákona č. 108/2024 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1.7.2024; podľa prechodného ustanovenia § 53 ods. 3 tohto zákona konania o porušení povinností v oblasti ochrany spotrebiteľa začaté a neukončené pred 1. júnom 2024 sa dokončia podľa právnych predpisov účinných do 30.6.2024]. Toto ustanovenie upravovalo právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatnil porušenie svojho práva, a to od toho subjektu, kto za namietané porušenie práv a povinností ustanovených zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma; postačuje, ak k takému porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody či bezdôvodného obohatenia, je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne.

14. Súdna prax sa zhoduje v názore, že porušenie týchto práv alebo povinností nemusí byť vyslovené samostatným rozhodnutím v jeho výroku, ale môže byť vyslovené v akomkoľvek rozhodnutí v prospech spotrebiteľa, dokonca aj len ako predbežná otázka konštatovaná len v odôvodnení rozhodnutia (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/31/2020 zo dňa 25.5.2022). Podmienka uplatnenia práva na súde či už vo forme samostatnej žaloby, vzájomnej žaloby alebo procesnej obrany, je však nevyhnutná pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie.

15. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, ktorý základ nároku žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie správne posúdil ako preukázaný a dôvodný. Žalobkyňa totiž splnila jediný kvalifikačný znak pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, t.j. úspešne uplatnila nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v konaní vedenom pred bývalým Okresným súdom Košice II sp. zn. 43C/201/2014, v ktorom súd rozsudkom zo dňa 11.4.2019 podanej žalobe vyhovel v celom rozsahu po predbežnom posúdení spotrebiteľskej neprijateľnosti zmluvných podmienok ako aj z dôvodu, že zmluva o úvere uzatvorená medzi žalovanou a žalobkyňou neobsahovala obligatórne zákonné náležitosti, v dôsledku čoho bola sankcionovaná bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru.

16. Žalovaná v odvolaní namietala tiež neprimeranosť výšky priznaného finančného zadosťučinenia, ktorá podľa nej okrem úspešnosti spotrebiteľa v súdnom spore nezohľadňuje aj iné okolnosti posudzovaného prípadu, ktoré majú vplyv na porušenie práv žalobkyne ako spotrebiteľa.

17. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, zákon č. 250/2007 Z.z. účinný do 30.6.2024 nestanovoval žiadne kritéria, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Ako jediné určoval kritérium primeranosti finančného zadosťučinenia, ktoré vo svojich praktických dôsledkoch znamená, že bude vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil výšku primeraného finančného zadosťučinenia [porov. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015 a 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019, tiež uznesenie 7Cdo/92/2021 zo dňa 30.6.2022]. Podľa názoru odvolacieho súdu pri posudzovaní primeranosti finančného zadosťučinenia by mali byť v popredí pozornosti parametre, prostredníctvom ktorých spotrebiteľ objektívne môže vnímať závažnosť zásahu do svojich práv a oprávnených záujmov, najmä však okolnosti vzniku záväzku, podstata porušenia spotrebiteľského práva, povaha, závažnosť a rozsah následkov, spôsob realizovania nárokov dodávateľom, jeho postoj k uplatňovaniu spotrebiteľskej ochrany, náprava dopadov inými prostriedkami, odškodnenia priznané v iných obdobných prípadoch porušenia práv spotrebiteľa, odškodnenie v iných situáciách a podľa iných zákonných ustanovení v oveľa závažnejších prípadoch (náhrada za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, odškodňovanie obetí trestných činov) a pod. Bez potreby hlbšej analýzy možno vyjsť z rozumného predpokladu, že v prípadoch závažnejšieho porušenia spotrebiteľských práv bude primeraným vyššie finančné zadosťučinenie než tam, kde má toto porušenie z hľadiska naznačených kritérií menšiu intenzitu. Výber i váha kritérií pre posudzovanie primeranosti finančného zadosťučinenia je determinovaná jeho satisfakčným a zároveň sankčným účelom. Priznané finančné zadosťučinenie by teda malo spotrebiteľa primerane odškodniť a dodávateľa adekvátne odradiť od protiprávneho konania; naopak nemalo by viesť k neodôvodnenému prospechu spotrebiteľa. Odvolací súd pripomína, že prípadná ujma - či už majetková alebo nemajetková, predstavuje len jedno z kritérií prichádzajúcich do úvahy, a preto aj pri inak hodnotovo väčšom následku, napríklad značnom nákladovom zaťažení spotrebiteľa napriek bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, môže byť primeranou finančnou satisfakciou v nižšej sume, pokiaľ v porovnaní s inými prípadmi bude v kontexte všetkých posudzovaných kritérií závažnosť porušenia spotrebiteľských záujmov menšia.

18. Odvolací súd pre úplnosť dodáva, že i keď spotrebiteľ v spore o zaplatenie finančného zadosťučinenia nemusí objektivizovať skutočnosť vzniku ujmy v dôsledku porušenia spotrebiteľského práva, nezbavuje ho to povinnosti tvrdiť a preukázať svoje tvrdenia o okolnostiach podporujúcich jeho predstavu o primeranosti výšky ním uplatneného finančného zadosťučinenia.

19. Primeranosť uplatnenej výšky finančného zadosťučinenia žalobkyňa odôvodňovala tvrdeniami, že dlhodobo znášala stav právnej neistoty zapríčinený tým, že žalovaná voči nej v rozhodcovskom konaní vedenom na podklade neplatnej rozhodcovskej doložky uplatňovala nedôvodný nárok, ktorý následne vymáhala v exekučnom konaní, v dôsledku čoho žalobkyni bola privodená morálna ujma, bola vystavená neistote, psychickému vypätiu a hroziacej finančnej ujme, keď musela sa v týchto konaniach aktívne brániť a za tým účelom vyhľadať právnu pomoc advokáta, pričom k majetkovej ujme i reálne došlo, a to v rozsahu priznaného bezdôvodného obohatenia v konaní sp. zn. 43C/203/2014. Požadované finančné zadosťučinenie žalobkyňa vníma ako určitú satisfakciu za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovanej trpieť, ako aj sankciu žalovanej, ktorá už pri uzavretí spotrebiteľskej zmluvy konala protiprávne, predložila jej na podpis formulárovú zmluvu, ktorá nemala zákonom stanovené obligatórne náležitosti a obsahovala množstvo neprijateľných zmluvných podmienok, snažila sa od žalobkyne vymôcť finančné prostriedky, na ktoré nemala žiaden právny nárok, a to prostredníctvom rozhodcovského konania a následne nezákonne vedeného exekučného konania na podklade nulitého rozhodcovského rozsudku vydaného na základe rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, čo bolo judikované súdmi v konaní vedenom na bývalom Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 38Er/3443/2009, a opakovane tiež v konaní sp. zn. 43C/203/2014 vedenom na tomto súde.

20. Odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade nebolo sporným, že zo strany žalovanej došlo k závažným a viacnásobným porušeniam spotrebiteľského práva, na ktoré súd prvej inštancie náležite poukázal v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktoré bez ďalšieho boli spôsobilé privodiť ujmu žalobkyni ako spotrebiteľovi. K porušeniu povinností zo strany žalovanej došlo pritom už na začiatku zmluvného vzťahu uzavretím formulárovej zmluvy o úvere so žalobkyňou, do ktorého (zmluvného vzťahu) žalobkyňa vstúpila na základe nekalej obchodnej praktiky žalovanej, čo vylučovalo akékoľvek individuálne zmluvné dojednanie o podstatných náležitostiach, či už zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo rozhodcovskej zmluvy. Na základe neplatnej rozhodcovskej doložky sa žalovaná domáhala priznania neoprávnených nárokov vyplývajúcich z neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré tak boli vylúčené zo súdnej kontroly a na základe nulitého rozhodcovského rozsudku

vydaného v rozhodcovskom konaní iniciovala exekučné konanie, ktoré bolo nezákonne vedené po dobu vyše 6 rokov a v ktorom od žalovanej boli exekučne vymožené peňažné prostriedky, na ktoré žalovaná nemala zákonný nárok. Súd prvej inštancie správne zohľadnil, že žalobkyňa v dôsledku protiprávneho konania a nekalých obchodných praktík žalovanej, vedeniu exekučného konania a konania sp. zn. 43C/203/2014 na Okresnom súde Košice II zapríčinených žalovanou a jej odmietavým postojom k ochrane práv žalovanej ako spotrebiteľa, žalobkyňa bola dlhodobo neodôvodnene vystavená stavu právnej neistoty, stresom, obavám z možného vzniku majetkovej ujmy aj v podobe hrozacej náhrady trov protistrany v prípade svojho neúspechu v konaní, pričom reálne i došlo k finančnej ujme na strane žalobkyne preplatením poskytnutého úveru o sumu 1.237,46 € (pri úvere, ktorý jej žalovaná poskytla v sume 663,88 €).

21. Súd prvej inštancie pri posúdení primeranosti finančného zadosťučinenia priznaného žalobkyni ale neprihliadol na to, že určitá satisfakcia bola žalobkyni už poskytnutá už rozsudkom Okresného súdu Košice II č.k. 43C/203/2014-106 zo dňa 11.4.2019, na základe ktorého jej žalovaná bola povinná zaplatiť dlžnú sumu 1.237,46 € s prísl. titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Rovnako vo svojej právnej úvahe nezohľadnil ani výšku primeraného zadosťučinenia priznávaného súdmi v iných obdobných prípadoch porušenia práv spotrebiteľov, ktorá v aktuálnej rozhodovacej praxi sa pohybuje na úrovni 200,- až 300,- €, pričom v prípade flagrantlych, resp. viacnásobných či opakovaných porušení spotrebiteľského práva dodávateľmi - akým je aj posudzovaný prípad, je s vyzdvihnutím sankčného aspektu priznávané odškodnenie vo vyšších sumách, maximálne do výšky 500,- € [pozri rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach napr. rozsudok 11CoCsp/42/2022-117 zo dňa 28.6.2023, ktorým súdy priznali žalobkyni za porušenie práv spotrebiteľa primerané finančné zadosťučinenie v sume 500,- €, rozsudkom 11CoCsp/33/2021 zo dňa 26.7.2023 bolo žalobcovi priznané finančné zadosťučinenie v sume 500,- €, rozsudkom 5Co/159/2023-149 zo dňa 10.9.2024 bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie v sume 435,- € a rozsudkom 11CoCsp/2/2024-206 zo dňa 31.7.2024 bolo primerané finančné zadosťučinenie priznané v sume 450,- €].

22. Vzhľadom na uvedené odvolací súd v okolnostiach posudzovanej veci za primerané, dôvodné a spravodlivé pre žalobkyňu a zároveň nie neprimerane prísne pre žalovanú, považuje finančné zadosťučinenie vo výške 500,- €. Uvedená výška finančného zadosťučinenia jednak zohľadňuje povahu i rozsah vzniknutej ujmy na strane žalobkyne ako aj závažnosť porušenia jej spotrebiteľských práv zo strany žalovanej, a zároveň plní aj funkciu sankčnú, v rámci generálnej prevencie dostatočne odradzujúcu pre žalovanú, aby sa do budúcnosti zdržala opakovaného používania neprijateľných zmluvných podmienok a nekalých obchodných praktík v ďalších zmluvách uzatváraných so spotrebiteľmi. Súčasne má odvolací súd za to, že priznanie zadosťučinenia vo výške 500,- € nebude predstavovať neodôvodnené a neopodstatnené finančné obohatenie žalobkyne, ako by tomu bolo v prípade sumy 680,- € priznanej súdom prvej inštancie, ktorá je neprimeraná, prevyšujúca dokonca samotnú výšku úveru poskytnutého žalovanou žalobkyni (663,88 €).

23. Na podklade uvedených dôvodov odvolací súd posúdil odvolanie žalovanej vo vzťahu k výške žalobkyni priznaného finančného zadosťučinenia ako sčasti dôvodné a napadnutý rozsudok zmenil podľa § 388 CSP tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500,- € a v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

24. Ostatné odvolacie námietky žalovanej odvolací súd považuje za nedôvodné a skutkovo aj právne nepodložené, nakoľko vychádzajú z nesprávnej interpretácie relevantnej právnej úpravy, nezohľadňujú ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR (citovanú v bode 17. tohto rozsudku) ani zistený skutkový stav prejednávanej veci, preto nie sú spôsobilé spochybniť základ uplatneného nároku a ani výšku primeraného finančného zadosťučinenia priznaného týmto zmeňujúcim rozsudkom odvolacieho súdu.

25. K odvolacím námietkam žalovanej odvolací súd pre úplnosť poznamenáva, že žalovaná má jednoduchú možnosť vyhnúť sa plateniu finančného zadosťučinenia spotrebiteľom, prípadne aj iným zodpovednostným následkom v iných úverových prípadoch, a to tým, že bude podnikat' v rámci pravidiel stanovených záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky. Neobstojí ani námietka žalovanej, že v novovzniknutých spotrebiteľských úverových vzťahoch už nepoužíva vytýkané nedostatky, nakoľko posudzovaný nárok sa týka spotrebiteľskej zmluvy uzatvorenej so žalobkyňou v júli 2008, kedy žalovaná flagrantlym spôsobom porušovala práva spotrebiteľov pri uzatváraní úverových zmlúv a používanie agresívnych nekalých obchodných praktík bolo bežné v jej podnikaní.

26. Podľa § 396 ods. 2 CSP ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

27. V dôsledku zmeny napadnutého rozsudku vznikla odvolaciemu súdu podľa § 396 ods. 2 CSP povinnosť rozhodnúť o trovách konania pred súdom prvej inštancie, ako aj v odvolacom štádiu konania.

28. V danom spore žalobkyňa podanou žalobou uplatnila nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 680,- €, pričom rozsudkom odvolacieho súdu jej bol priznaný nárok vo výške vo výške 500 €. Výška primeraného finančného zadosťučinenia bola stanovená na základe úvahy odvolacieho súdu. Nakoľko žalobkyňa mala plný procesný úspech v otázke základu nároku, vznikol jej nárok na náhradu trov konania proti neúspešnej žalovanej v plnom rozsahu. Priznanie plnej náhrady trov konania z prisúdenej sumy v zmysle § 255 ods. 1 CSP je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“, keďže ten sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. Odvolací súd poznamenáva v tejto súvislosti, že pokiaľ predchádzajúci procesný predpis - zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok vo svojom ust. § 142 ods. 3 výslovne upravoval, že ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, mala strana nárok na plnú náhradu trov konania aj pokiaľ bola v spore čiastočne neúspešná, v súčasnosti platný Civilný sporový poriadok takého ustanovenie nemá, čo na prvý pohľad evokuje predstavu, že od tohto usporiadania zákonodarca cielene ustúpil. V právnej teórii a už aj v právnej praxi sa však takéto nazeranie na zmenu procesnej úpravy neujalo na podklade názoru, že nová procesná úprava predstavuje len iný spôsob legislatívneho vyjadrenia inak rovnakého normatívneho usporiadania. Tento názor je vystavaný na premise, že pokiaľ výška plnenia závisí na úvahe súdu alebo na znaleckom posudku, strany nevedia výsledok sporu ovplyvniť, a preto prípadné nevyhovenie žalobe v celom jej rozsahu nemožno považovať za čiastočný neúspech [pozri Števíček, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár, vyd. C.H. Beck v Prahe, 2016, str. 926]. Keďže v danom prípade priznanie finančného zadosťučinenia, resp. priznanie jeho časti, záviselo na úvahe súdu, žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, ako aj trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, ktoré jej odvolací súd priznal s použitím ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1, 2 a § 396 ods. 1, 2 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP), zohľadniac ust. § 251 CSP, pričom pri vyčíslení náhrady trov konania bude vychádzať z prisúdenej sumy finančného zadosťučinenia.

29. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky: a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania

len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), a to v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).